

Život mi je bio u Božjim rukama

Nekad najpoznatija časna sestra, danas psihologinja **BERNARDICA JURETIĆ ROŽMAN** otkriva kako se suočila sa spoznajom da boluje od raka debelog crijeva, od kojeg je - nakon što je ona ušla u remisiju - obolio i njen brat

tekst ŽELJKA STANKOVIĆ
fotografije DARKO TOMAŠ / CROPIX

Kad sam saznala za karcinom, nisam ni plakala ni strahovala jer znala sam da je sve u Božjim rukama. Više je tugovao moj suprug Vlado Rožman (72), koji je veliki emotivac i suze su mu samo tekle. Pitala sam ga boji li se više za mene ili za sebe - jer bi mogao ostati sam, no ta mu šala nije bila nimalo smiješna, govori Bernardica Juretić Rožman (58), psihologinja, ravnateljica Doma za ovisnike Zajednice Susret i nekad najpoznatija časna sestra u Hrvatskoj. U javnosti još poznata kao "sestra Bernardica", lanjskog ožujka čula je ono što nitko ne želi čuti od liječnika - "Vaša dijagnoza je karcinom debelog crijeva!" Sreća u nesreći, otkriven je dovoljno rano te je izbjegla kemoterapije i zračenja, a jedini podsjetnik na dva tjedna provedena u zagrebačkoj Klinici za tumore je 38 centimetara dugačak šav.

- Još prije deset godina osjećala sam laganu bol s desne strane pupka, zapravo više smetnju nego bol. Nakon ultrazvuka abdomena i lijekova koje mi je liječnica preporučila moji problemi su nestali. Poslije sam povremeno znala osjećati nadutost, patiti od loše probave, katkad sam vidjela i blagu sukrvicu, ali to sam pripisivala nezdravoj prehrani ili hemoroidima. Dva puta sam nosila stoli- ▶

Uspomene na redovnički život (1), prije kojeg je u Dubrovniku završila srednju medicinsku školu (2). Kao časna sestra bila je posvećena borbi protiv droge i brizi za ovisnike (3). Prije 20 godina napustila je red ančela (4)

FOTOGRAFIJA SAŠA BURIĆ/CROPIX

BIO JE JEDAN DJEČAK U ZAJEDNICI SUSRET, ZBOG KOJEG SAM HTJELA POKRENUTI POSTUPAK POSVAJANJA, ALI MOJI SNOVI UTRENU SU SE RASPLINULI

cu na analizu i sve je bilo u redu. Početkom prošle godine ugledala sam sluzavu sukrvicu u stolici i shvatila da je stanje ozbiljno. Odmah sam otišla na

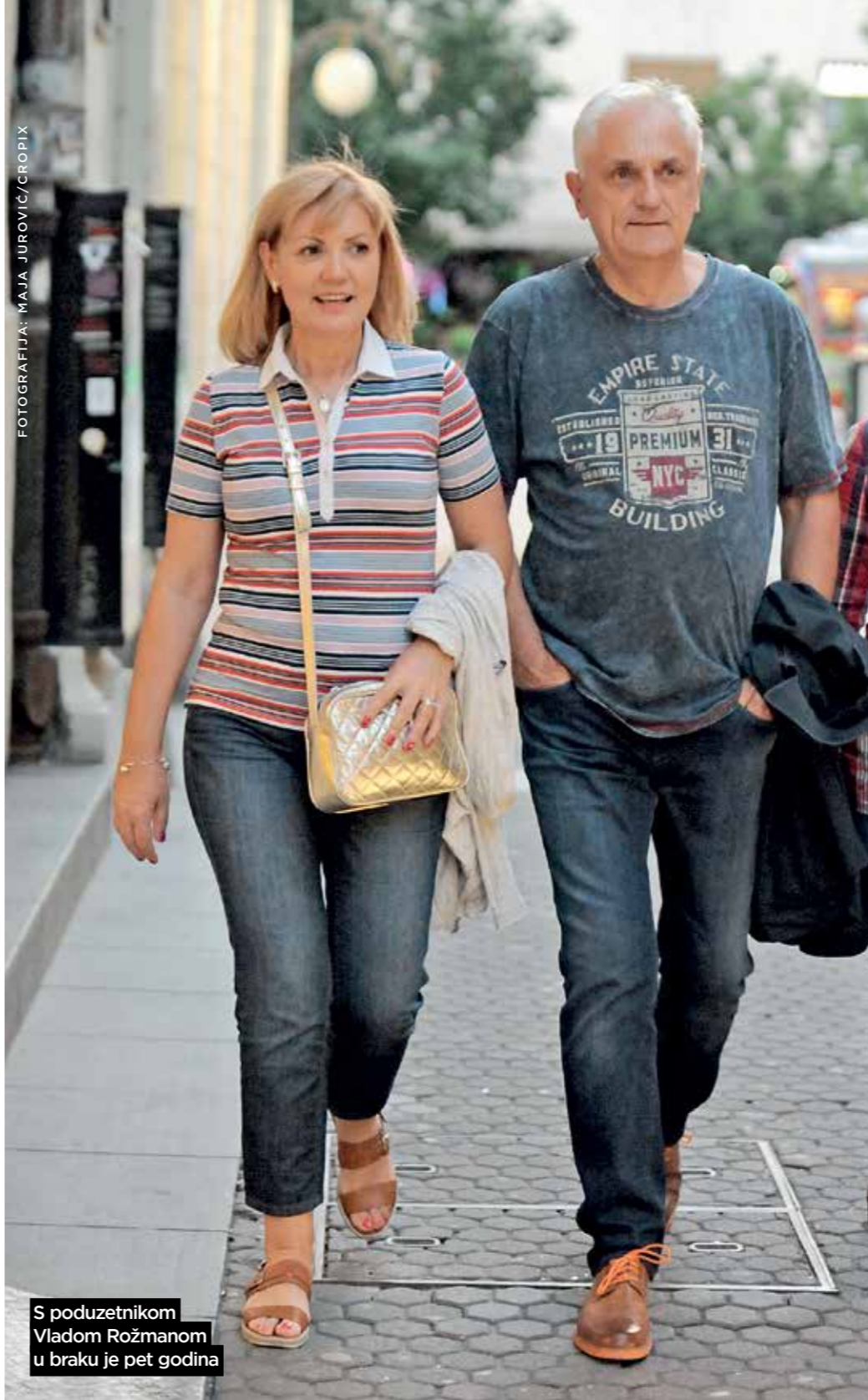
kolonoskopiju te mi je otkriven veći polip koji je odmah odstranjen, ali i zloćudni tumor koji je zatvorio već tri četvrtine debelog crijeva. Izraslina je potom kirurški uklonjena, zajedno s dvadesetak centimetara debelog crijeva. Srećom, nije bilo metastaza, izvadili su mi 16 limfnih čvorova i svi su bili negativni - govori Bernardica Juretić Rožman, koja se s punim povjerenjem prepustila liječničkom timu na čelu s kirurgom Hrvojem Tomasovićem te doktoricom Ivom Kirac iz genetskog savjetovaništva Klinike za tumore.

Nakon operacije nekoliko je dana provela na intenzivnoj njezi. Tih dana ništa nije smjela jesti, potom je dobivala hranu putem nazogastrične sonde, a prvi pravi obroci bili su u gotovo tekućem stanju. Još mjesecima poslije jela je samo namirnice poput špinata, blitve, kuhanog krumpira, mljevenog mesa i raznih variva.

- Isprva nisam smjela ništa sirovo, ni voće ni povrće, osim banana. Kasnije sam kupovala voćne kašice za bebe i ProSure napitak te vodila računa o tome da imam pet obroka u danu. Danas, nažalost, ne pazim na prehranu koliko bih trebala iako gotovo svakodnevno kuham. Ritam života je takav, ako ste na poslu puno radno vrijeme, teško je biti discipliniran - objašnjava Bernardica, koja se s dijagnozom suočila hrabro i smireno. Smrti se, kaže, ne boji.

Nisam odlučivala kada ću se roditi pa ne mogu odlučiti ni kada ću umrijeti. Cilj mi je bilo da napravim sve što je u mojoj moći za očuvanje zdravlja, a ako bude volja Božja da umrem, bit će tako. Važno je samo da sam na to spremna - kaže.

Iako do potpunog ozdravljenja mora proći pet godina, nalazi kolonoskopije i tumorskih markera, koje provjerava dva puta godišnje, uredni su. Pozitivne misli uvijek su je vodile kroz život pa i sada vjeruje da je svoju patnju privela kraju, no i dalje strepi za tri godine mlađeg brata Antu, kojem je nedavno dijagnosticirana ista bolest.

S poduzetnikom Vladom Rožmanom u braku je pet godina

- U istom mjesecu, samo godinu dana kasnije, bratu je potvrđen karcinom debelog crijeva. No, njegova je bolest na žalost metastazirala, on odlazi na kemoterapije - nastavlja Bernardica.

Najveća podrška tijekom liječenja bio joj je suprug Vlado, umirovljeni poduzetnik s kojim je sreću našla prije devet godina, a ovoga su proljeća proslavili petu godišnjicu braka. Najviše uživaju u vrtu njegove kuće u blizini Stubičkih toplica, gdje sade rajčice, ciklu, paprike, blitvu... U Zagorju su proveli dobar dio godišnjeg odmora.

- Nismo baš ljubitelji mora i vrućina pa nam odgovara zelenilo zagorskih brega. Volim rad na zemlji, sama kosim i naš zagrebački vrt, u kojem

sadim samo cvijeće - pohvalila se Bernardica Juretić Rožman, kojoj veselje u život unose suprugovih dvoje djece te šestero unučadi. Na pitanje je li joj žao što nema vlastitu djecu, prisjetila se tužne epizode otprije dva desetljeća, nakon što je izašla iz samostana.

- U zajednici Susret imali smo dječaka koji je nama dan na skrb, a ja sam s njim provodila puno vremena, svaki dan sam ga vodila u vrtić. Bio je, naime, dijete naše korisnice koja ga nije smjela povesti sa sobom. Kad je donesena ta odluka, ja sam pomislila da za njega pokrenem postupak posvajanja, no trenutak kada je taj dječak jednom našem kolegi dotrčao u zagrljaj srušio je sve moje

DRUGI NAJČEŠĆI KARCINOM

U apsolutnim brojevima, karcinom debelog crijeva u Hrvatskoj je prestigao karcinom dojke - to su posljednji podaci Registra za rak, iz 2018., kad je otkriveno 3629 slučajeva, a preminulo je 1315 osoba. Time se kod muškaraca gotovo izjednačio s rakom pluća, a kod žena izbio na drugo mjesto nakon karcinoma dojke. Ako se bolest otkrije dok je lokalizirana na stijenku crijeva, šansa za desetogodišnje preživljavanje je 95 posto. U stadijima s regionalnom proširenošću u limfne čvorove petogodišnje preživljavanje varira između 50-75 posto, dok u slučaju metastatske bolesti s promjenama na jetri ili plućima, šansu za petogodišnje preživljavanje ima manje od 25 posto ljudi. Iznimno je važno da se osobe starije od 50 godina odazovu na program probira te, ovisno o ishodu testa stolice koji Hrvatski zavod za javno zdravstvo šalje na kućnu adresu, i na kolonoskopiju. Ako u obiteljskoj anamnezi postoji osoba koja ima bolest crijeva važno je javiti se liječniku deset godina prije nego što je ta osoba oboljela. Liječniku se potrebno javiti ako osoba primijeti promjene učestalosti ili izgleda stolice, često je umorna ili je smršavila, a on će je uputiti gastroenterologu ili direktno na kolonoskopiju - objašnjava dr.sc. Iva Kirac, specijalistica kirurške onkologije s Klinike za tumore i KBC Sestre milosrdnice.

snoze. Shvatila sam da je djetetu za odrastanje važna i figura oca te da ću pokrenuti postupak posvojenja ili postati majka samo ako pronađem srodnu dušu. Samohrano majčinstvo i odrastanje djeteta bez oca nije dolazilo više u obzir. Kako se nije dogodilo da se udam u reproduktivnoj dobi, krizu vezanu uz majčinstvo morala sam davno riješiti sama sa sobom - govori Bernardica, koja tu ljubav nadoknađuje uz nećake, nećakinje, ali i djecu korisnika terapijske zajednice.

U proteklih tridesetak godina nekoliko tisuća ljudi prošlo je kroz Susret, koji je ona osnovala 1990., a napustila ga samo nakratko tijekom svog mandata u Vladi - u kojoj je bila ministrica socijalne politike i mladih. Godinu nakon izlaska iz politike, koja je više ne zanima, vratila se u Susret kao ravnateljica i otvorila privatno anonimno psihološko savjetovaništvo gdje, otkriva nam, ponekad dolazi i zagrebačka odvjetnička elita. - Klijenti mi najčešće dolaze zbog ovisnosti o kokainu, kocki i pornografiji. Sve je više ljudi s anksioznim stanjima i strahovima, posebno nakon pandemije i potresa - govori Bernardica Juretić, koja je prije točno 20 godina napustila red ančela, ali ni danas nema osjećaj da je izašla iz samostana. Samo je, kaže, fizički u drugoj okolini. Na misu odlazi svake nedjelje i za blagdan, a kad joj posao dopusti - i češće. Iako ima filmski životni scenarij, ne razmišlja o pisanju biografije. Smatra kako nema pikanterija pa bi čitanost bila osrednja. ■